

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1870. évi július 11, 12, s
13-ik napjain Sárospatakon tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1870. évi július hó 11, 12 s 13-ik napjain tartotta meg Sárospatakon a főiskolai közvizsgákkal egyidejűleg nyári közgyűlését, főtisztelendő **Kun Bertalan** szuperintendens és **Lovász Miklós** tornai segédgondnok urak elnöklete alatt, az egyházmegyék képviselői s egyházi és tanügyeink iránt élénk érdekeltséggel viseltető több buzgó egyházi és világi férfiak jelenlétében és közremunkálásával.

Az egyházmegyék képviselői voltak:

Az alsóborsodi egyházmegyéből:

Prágay Lajos, esperes,

Szathmári Király Pál, segédgondnok.

Nyilas Samu, miskolci lelkész.

A felsőborsodi egyházmegyéből:

Molnár József, esperes,

Ozdi Sturmán György, tanácsbíró.

Debreczeni Gábor, nyarádi lelkész.

A gömöri egyházmegyéből:

Török József, esperes,

Szentpéteri Sámuel, pelsőci,

Tóth Samu, serkei lelkészek.

Az abauji egyházmegyéből:

Dr. Ferenczy József, esperes,

Kérészy Mihály, alsó-vadászi,

Sütő Károly, mérai lelkészek.

Komáromy László, tanácsbíró.

Az alsózempléni egyházmegyéből:

Kőrössy István, esperes,

Anti János, tályai,

Kopré Ferenc, örösi lelkészek.

Ifj. báró Vay Miklós, segédgondnok.

Lónyay Ödön,

Bódogh Károly, tanácsbírók.

Az unghi egyházmegyéből:

Szabó András esperes,
Német Imre, nagy-dobronyi lelkész.

A felsőzempléni egyházmegyéből:

Laky András, esperes, **Payzsos János**, tanácsbíró.
Rásky Lajos, zempléni lelkész.

A tornai egyházmegyéből:

Lovass Sámuel, esperes, **Lovász Miklós**, segédgondnok.
Imre István, petrii lelkész.

A sárospataki főiskola részéről:

Bihari Imre, köz-, **Hegedűs László**, világi algondnok,
Szivos Mihály, gimnáziumi igazgató, **Kun Dániel**, jogigazgató,
Katona Zsigmond, pénztárnok,
s az összes tanári kar.

Az egyházkerületi nőnövelde részéről:

Dóczy Gedeon, igazgató-tanár.

Jegyzők: **Bálint József**, fő-, **Misley Károly**, al-, **Apostol József**, világi rendes- s **Fekete Dezső**, világi tiszteletbeli jegyző.

Főtisztelendő szuperintendens ur buzgó imában kérvén Isten gyámolító segedelmét köztanácskozásunkra, örömet fejez ki a közérdekeltség felett, mely a gyűlési közönségnek ez alkalomra is szép számmal lett egybegyűlése által lón tanusitva; s fölhíván a közfigyelmet a tanácskozás folyama alatt felmerülendő egyházi és iskolai közügyekre: a gyűlést megnyitottnak nyilvánította; holott is:

1. Főtisztelendő szuperintendens ur mély sajnálattal jelenté, hogy főgondnok ur ő nagyméltósága által az iránt értesítettett, miszerint több fontos dolgai miatt akadályozva lévén, jelen gyűlésünkre legszivesebb akarata mellett sem jelenhet meg.

Főgondnok ur ő nagyméltósága meg nem jelenhetése az akadályozó körülmények tekintetbevétele mellett tudomásul vétetett. Ennek következtében:

2. A világi társelnökség jelen alkalomra leendő betöltése tekintetéből:

arra mint legidősb segédgondnok Lovász Miklós, tornai segédgondnok ur kéretett fel, ki is közkivánatra a világi társelnöki széket a közgyűlés szívélyes üdvözlése mellett elfoglalta.

3. A nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium 5758-dik szám alatti leirata mellett közli a birodalmi közös hadügyminiszter folyó évi ápril 19-ről 1173. szám alatt kelt átiratát, melyszerint kívánatik, hogy a hadseregnél a polgári papság ne úgy mint eddig csupán egyes esetekben nyújtson a katonai lelkészi gondozásban segítséget, hanem, hogy e tisztet egész terjedelmében, kivált nagyobb őrséggel ellátott oly állomási helyeken díj nélkül is fogadja el, melyekben tábori lelkész alkalmazva nincs.

A hadseregnél rendkívüli esetekben, de az őrséggel ellátott állomási helyeken sokszor folytonosan is igényelt lelkészi gondozás ott, hol a helyi viszonyok azt megengedték, lelkészeink által mint eddig is teljesítettett, úgy jövőre is teljesítettetni fog; de a magas miniszteri leirat értelmében célba vett katonai lelkészi gondozás rendszeresítése a helyi lelkészségekre nézve, amenny-

nyiben a lelkésznek saját gyülekezete iránti szerződészerű kötelezettsége minden más lelkészi köteleességek között első helyen áll, igen gyakori esetben köteleességi összeütközésekkel járván, s így a kívánt tisztek pontos teljesítése lelkészeinkre nézve sokszor épen lehetetlenítve is lévén: főtisztelendő szuperintendens ur megbizatik, hogy e körülmény iránt a magas minisztériumot értesítvén, kérje föl, miszerint a katonai őrségeknél igénybe veendő, s lelkészeinkre nézve szokatlan sőt méltánytalanul terhelő lelkészi gondozásnak más lehető módjáról gondoskodni méltóztassék. Mely határozatunk a testvér egyházkerületek figyelmébe is ajánlatik.

4. Ugyanazon minisztérium folyó évi május hó 4-én 9308. szám alatt kelt leiratában értesíti az egyházkerületet, hogy Fenyvesy Adolf országgyűlési gyorsíró, a középtanodai író tanárok képzésére folyó évi június 27-től kezdve egy három hétig tartó gyorsírási tanfolyamot fog Pesten megnyitni, s fölhívja az egyházkerületet, hogy ezen folyamra minél többeket küldjön fel, s hogy intézkedés tétessék, miként az illető kiküldöttek ingyen uton vasuti vagy gőzhajói jeggyel láttassanak el.

5. Ugyanazon minisztérium értesít, hogy a közzétett gyorsírási tanfolyam folyó évi június 27-ike helyett folyó évi augusztus 3-dikán fog megkezdetni.

6. Ugyanazon minisztérium folyó évi június 13-án 11,607. szám alatt kelt leiratában a folyó évi május hó 31-én 11,082. szám alatt kelt rendeletével fölhívja főtisztelendő szuperintendens urat, hogy a gyorsírási tanfolyamra küldendő tanárok neveit és lakhelyeit folyó évi június 30-ig okvetlenül jelentse be; értesítvén egyszersmind, hogy Markovics Iván egyetemi gyorsíró-tanító ugyanezen időben a gabelsbergeni módszer szerint fog tanfolyamot rendezni.

7. Ugyanazon minisztérium a szükséges intézkedések végett leküldi folyó évi április 23-ikán 8399. szám alatt kelt azon rendeletét, hogy a császári királyi hadfőparancsnokságnak folyó évi április 15-én 4655. szám alatti körrendelete szerint a tanítójelöltek, tanítók és öröklött gazdaságok tulajdonosai a 8 hetes fegyvergyakorlatra a törvényes szünetidők alatt rendelendők be.

8. Ugyanazon minisztérium folyó évi június 22-ikén 11,796. szám alatt kelt körrendeletében tudatja, hogy a máramaros-szigeti hely. hitvallásu lyceumban 1853-ban jogfentartással beszüntetett jogi tanfolyam visszaállítására nézve a megkívántató királyi jóváhagyással hozzájárult.

9. Ugyanazon minisztérium folyó évi június 18-án 12,821. szám alatt kelt körrendeletében értesítvén a főtisztelendő szuperintendens urat, hogy a felsőbb gazdasági tanintézeteken a nyári szünetidők alatt, a gazdasági tanárok által, a gazdasági szakismeretnek a köznépközt az elemi tanítás útján lehető terjesztés végett 4—5 hétig tartó gazdasági tanfolyamok fognak nyitattatni; egyszersmind fölhívja, hogy azon néptanítók nevét, kik a gazdasági szakismeretben kellő jártassággal bírnak, s egyszersmind, hogy melyik tanintézetbe ohajtanak részt venni? mihamarább terjeszse föl.

10. Ugyanazon minisztérium folyó évi május 16-án 1030. szám alatt Berzeviczy Tivadar országgyűlési képviselőnek Sáros- és Szepesmegyébe tanfelügyelőül lett kineveztetése, s ugyanannak a királyi tanácsosi cím adományozása felől értesít.

11. Ugyanazon minisztérium 1870. június 16-án 12,496. szám alatt a magyar királyi honvédelmi minisztériumnak azon átiratát közli, miszerint a kerületi és zászlóalj parancsnokságokat oda utasította, hogy a honvédséghez tartozó minden vallásfelekezeti néptanítók törvényszabta 8 hetes kiképzetésük végett az augusztus és szeptember havakra eső iskolai szünetidő alatt, a görögkeleti szertartásuak pedig 15 nappal később, azaz augusztus hó 15-től kezdve hivassanak be.

12. Ugyanazon minisztérium 1870. június hó 18-án 9747. száma alatt kelt leiratában fölhívja szuperintendensi hivatalunkat oda hatni, hogy az elhalt vagyontalan honvédeknek

eltetése iránt az egyházkerület önhatóságilag kellőleg intézkedjék, azon tekintetből is, mert a tetteges szolgálatbeli bonvédsapatok béke állománya számára, létszáma csekélységénél s a gyakorlati idő rövidségénél fogva külön lelkészi állomások nem szerveztettek.

13. Ugyanazon minisztérium 1870. június hó 21-én 12,636. szám alatt az 1868. XXXIII. törvénycikk 133. §-ára hivatkozva, mely szerint tanítói hivatalra ezentúl csak oly egyének képesítették, a kik valamely nyilvános képezdében az egész tanfolyamot bevégezték, s a kötelezett vizsgálatot letévén tanítói oklevelet nyertek; azon nem okleveles tanítók, a kik ezen törvény kihirdetésekor már hivatalban voltak, állomásaikon meghagyatnak ugyan, de kötelességük az iskolákat vizsgáló hatóság előtt tanításbeli jártasságukat és ügyességüket igazolni, a kik ezt igazolni nem tudják, a nyári szünnapok alatt a legközelebbi képezdében póttanulásra köteleztetnek: azon elhatározását tudatja, hogy több helyen, nevezetesen Sárospatakon, Losoncon a most következő nyári szünnidő alatt államköltségen 6 hétig tartó ideiglenes tanfolyamot nyitva, oly módon, hogy a felekezetiességnek még csak színe is el legyen kerülve, egyszersmind oly módon, hogy a tanfolyamra megjelenő tanítók is, tekintve általános szegényesöket 50 kr. napi díjjal vagy a helyett szabad kosztadással láttassanak el.

Mind ezen körrendeletekre nézve a szükséges intézkedések szuperintendensi hivatalunk által kellően megtétetvén, tudomásul szolgálnak, s azokra nézve ezuttal újabb intézkedés szüksége fenn nem forog.

14. Ugyanazon minisztérium 1870. május 6-án 8600. szám alatt kelt leiratában a Csehországban fekvő losici helvét hitű egyházközség részére könyöradomány gyűjtésére hívja föl egyházkerületünket.

Ennek folytán a losici helvét hitű egyház a közhirdetés útján még ez évben segélyezendő egyházak közé fölvétetni határoztatott.

15. Balogh Péter, tiszántuli szuperintendens ur közölvén szuperintendensi hivatalunkkal a nagyméltóságu magyar királyi pénzügyminiszter urnak folyó évi április 15-én 15,352. szám alatt a lelkészi földadó fizetése ügyében kiadott intézvényét, ahhoz alkalmazandó intézkedés tételre hívja föl.

Az érintett miniszteri leirat már egyházkerületünkkel is közölve, s arra a kellő intézkedések megtéve lévén, ezen értesítés tudomásúl vétetik.

16. Nagy Péter, erdélyi ref. püspök úr folyó évi június 18-án kelt körlevelével megküldött a középtanodai törvényjavaslat s a gimnáziumi tanterv és rendtartásról szóló az erdélyi egyház főtanács által elfogadott hatósági vélemény

Hegedüs László, világi algondnok urnak azon utasítás mellett adatik ki, hogy a tanári kar, gazdasági választmány, valamint azon régiebb küldöttséggel együtt, mely az akadémiai reform készítésével bízott meg, beható tárgyalás alá vétvén, jelentésüket folyó évi őszi közgyűlésünkre terjesszék föl.

17. Folyó évi május hó 6-án Miskolcon tartott egyházkerületi közgyűlés 12. számú határozatára vonatkozólag szuperintendens ur jelenti, miszerint a nagyméltóságu magyar királyi minisztériumnál az államképezdei ifjuság közegészségügye tárgyában a fölterjesztett megtette, s ezzel kapcsolatban olvastatott a nagyméltóságu magyar királyi vallás- és közoktatásügyi minisztérium Budán, 1870. június 29-én 12,989. szám alatt kelt válaszeirata, mely szerint a sárospataki állam-tanítóképezdi tanári s tanuló személyzete körül minden szükséges esetben az orvosi teendőket végző egy rendes orvos díjazására évenként 200 frt. engedélyeztetik, egyszersmind célszerűnek nyilvánítatik, hogy az említett díjért a sárospataki ref. főtanoda orvosa vállalná el az állami képezdében is az orvosi teendőket, említett orvosi díj utalványozása akkorra halasztatván, midőn egyházkerületünk e tárgyban nézetéről a nagyméltóságu minisztériumot értesíteni fogja.

Egyházkerületi gyűlésünk teljesen osztván a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak a két orvos állomás egyesítése körüli nézetét, ez intézkedést köszönettel veszi tudomásul, s szuperintendens urat megbizva, hogy erről a fent tisztelt minisztériumot értesitse.

18. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyvének a pálóczi Horváth Mária emléksobrára vonatkozó 13-ik pontját illetőleg előterjesztvén, hogy az emlékhöz megkivántató gránit-márvány

darabok már megérkeztek, s az időjárás viszályai ellen kellőleg biztosítottan vannak letéve. Miután azonban a tervszerinti ércöntvény mindeddig el nem készült, annak a jelen vizsgák és gyűlés alkalmára tűzött felállítása meg nem történhetik ugyan, de a még hiányzó műdarabnak megérkezése is néhány nap alatt biztosan várható.

Egy részről a kegyeletnek adóját mielőbb leróni, más részről annak tanusítványát a közönségnek mielőbb általadni óhajtván egyházkerületünk, az emlékszóbor ünnepélyes leleplezésének határidejéül a főiskolai tanévnek folyó 1870-ik évi szeptember havában történendő megnyitása ünnepélyes alkalmát tűzi ki, a napnak meghatározását, az emlékszóbornak a nagy nevű alapítónőhöz méltó ünnepélyű leleplezése iránti programmal egyúttlegesen és az illető örökösök s hagyományosok külön meghívása mellett nyomott iveken leendő közzétételét: az emlékszóbor felállítása, s erre szükséges minden előkészület s munkálat teljesítése tárgyában kiküldött válaszmányra bizza egyházkerületünk.

19. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyvének a főiskolai építkezésekre vonatkozó 14-ik pontjára vonatkozólag

az idézett pont alatt hozott határozat értelmében teljesítendők teljesítése, s az eredménynek folyó évi szeptember hóban tartandó közgyűlésünk elébe terjesztése, az e végett kiküldött főiskolai gazdasági válaszmányuk emlékébe hozatik.

20. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 17. szám alatt kelt határozata folytán főtisztelendő szuperintendes ur jelenti, hogy a főiskolai világi algondnok, Mocsáry Lajos ur lemondása következtében üresedésbe jött főiskolai világi algondnoki hivatal betöltése iránt az egyházak szavazatai az egyházmegyék által beadattak, mely előterjesztés folytán a beérkezett szavazatok felbontása, s azok összeszámolása céljából ifjabb báró Vay Miklós elnöklete alatt Ozdi Sturmán György, Lovass Sámuel, Prágay Lajos, Anti János, Debreczeni Gábor, Terhes Barna és Fekete Dezső urak küldettek ki. A kik is eljárásuk eredményéről szóló jelentésüket még a gyűlés folyama alatt előterjesztvén, kitünt, hogy az egyházkerület szavazattal bíró 361 egyháza közül 346 szavazat érkezett be, s ezek közül 209 szavazat Hegedűs Lászlóra adatott.

A küldöttség ezen előterjesztése örvendetes tudomásul vétetvén, Hegedűs László, az egyházkerületi közgyűlés őszinte örömmnyilvánulásai és lelkes éljenzései között a sárospataki főiskola törvényesen megválasztott világi algondnokának ünnepélyesen kijelentetett, s egyszersmind ezen megválasztatását tudtúl adandó, nagytiszteletű Dr. Ferenczy József, abaujmegyei esperes, és Ozdi Sturmán György felsőborsodi tanácsbíró urak hivatalosan kiküldettek.

A küldöttség előterjesztéséből továbbá az tűnven ki, hogy az alsózempléni egyházmegyéből Megyaszó, Szerencs, Berzék és Kis-Dopsza, a felsőzempléni egyházmegyéből Tussa és Bánóc,

az abauji egyházmegyéből Baksa, Bakta, Léh-Berencs, Tornyos-Németi, Zsujta és az erdő-horvátii egyházak nem szavaztak.

Az illető esperes urak fölhivatnak, hogy ha az előszámolt egyházak, szavazataiknak miokból történt elmaradását kellően nem indokolnák, rajtuk a papi özvegy-árvatár részére a korábbi szabályaink által meghatározott büntetéspénzt mindenestre hajtsák be.

21. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 18. szám alatti határozata értelmében az államsegély méltányosabb felosztása tárgyában teendő hivatalos intézkedésekre vonatkozólag szuperintendens ur jelenti, miszerint ez ügyben a fölterjesztést a nagyméltóságú magyar királyi minisztériumnál megtette, s egyszersmind a testvériség elvénél fogva a testvér egyházkerületeket is felszóllította, de választ eddig egyik helyről sem nyert.

Tudomásul vétetvén, szuperintendensi hivatalunk megbizatik, hogy e fontos ügyet világi főgondnok ur ő nagyméltóságával együtt a nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter ur figyelmébe ujjal ajánlani sziveskedjék.

22. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 51-ik szám alatti határozata értelmében az abauji egyházmegyének Kovács Károly, erdő-horvátii lelkész és hivei közt legvégső fokig

fejlett engesztelhetlen gyűlölség, mint legfőbb indok alapján hozott, s a nevezett lelkészt ezen lelkészi állomásáról elmozdító s ide föllebezett határozata az ítélet alapjául szolgálható adatokkal nem lévén kellően fölszerelve, s e miatt az ügy ezen adatoknak egyházkerületünk-höz fölterjesztése végett az illető egyházmegyére vissza lévén téve, nevezett egyházmegye e kívánt adatokat az ügy földerítése tekintetéből eszközölt nyomozási eljárásokról szóló küldött-ségi jelentése kapcsában fölterjeszté, melyek szerint a megbízott küldöttség által a helyszínen tett nyomozás folytán, nevezett egyházmegye ez ügyben hozott ítélete hiteles tanuk vallomása szerint bebizonyított tényekben igazoltatik. Ennek kapcsában

olvastatott Kovács Károly, erdő-horvátii lelkész kérvénye is, melyben az ellene mind a gönci, mind a kassai pótgyűlésen emelt vádak valódiságát cáfolja, kérvén a fennidézett s őt jelen lelkészi állomásától elmozdító gyűlési határozatokat érvényen kívül helyezni, több rendbeli dijhátralékait megtéríttetni, s állítólag igazságos követeléseinek eleget tétetni.

Az abauji egyházmegye által fölterjesztett hiteles adatokból kitűnvn az, hogy Kovács Károly, erdő-horvátii lelkésznek ezen egyházban leendő további lelkészi működése az egyházi és vallásos élet veszélyeztetése nélkül lehetetlenítve van, az ítélet alapjául szolgáló indokok tekintetbevétele mellett, nevezett egyházmegye azon határozata, mely szerint ő ezen egyházbani lelkészkedéstől elmozdítandónak mondatik ki; — teljesen jóváhagyatik, főnhagyatván nevezett lelkésznek más egyházba lehető megválasztatása.

Mig más részről nem helyeselhető egyházkerületünk részéről az illető egyháznak is ez ügyben tanusított azon magatartása, melynél fogva saját lelkésze iránti kötelezettségének, még a nagy mérvben kifejtett kölcsönös ingerültséggel sem menthető, méltányos tekintetbe nem vétele által az ügyet idáig fejleni engedte.

Ennek következtében az abauji egyházmegye utasíttatik, hogy az erdő-horvátii egyházban, lelkészválasztási törvényeink szemelött tartása mellett, tekintettel különösen az egyházmegyebeli lelkészek törvényileg biztosított előnyére: új lelkészválasztást eszközöljön, s az egyházat kötelezőleg oda utasítsa, hogy volt lelkésze jogos követeléseinek legfeljebb két hó lefolyásáig kifogástalanul elegettegyen, mely idő tartama alatt, nevezett lelkész urnak az egyházban lakhatása főnhagyatik; a lelkészi teendők azonban egy oda rendelendő helyettes lelkész által lévén teljesítendők.

23. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 82. száma alatti határozat értelmében az egyházmegyék részéről az egyházkerületnek olykor törvényes eljárást igénylő ügyeiben működő ügyészekül, ajánlattak és fölkerettek: a gömöri egyházmegyében: Lőrincz Endre, Ungmegyében: Vékey Sándor, Felsőzemplénben: Vékey Gedeon, Abaujmegyében: Namónyi István, Alsóborsodban: Mikuleczky István, Felsőborsodban: Kiss Lajos, Tornamegyében: Simon Endre, Alsózemplénben: Vitányi József és Lácza Elek urak.

Helyeslő tudomásul vétetett.

24. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 87. száma alatt kelt határozat folytán, melylyel az egyházmegyék fölheváltak nyilatkozni az iránt, nem lennének e hajlandók eddigelé gyakorlott jogokról, melyszerint a főiskolai dogmatikai tanszék az egyházkerületbeli egyházak szavazatainak többsége által tölthetett be, az időközben megváltozott tan- és közoktatási viszonyok tekintetbe vételével, a tudomány és oktatás érdekében lemondani: az egyházak nyilatkozatai az egyházmegyékből beadatván, az azokat tartalmazó bepecsételt levelek felbontása és összeszámolása végett ifj. báró Vay Miklós ur elnöklete alatt Lovass Sámuel, Prágay Lajos, Anti János, Debreczeni Gábor, Ozdi Sturmán György, Apostol József urak küldettek ki, kik is eljárásuk eredményéről jelentéseket még a gyűlés folyama alatt előterjesztvén, kitűnt, hogy 333 egyház közül 148 ama jogról lemond, 185 pedig, és így a többség, ahoz továbbá is határozottan ragaszkodik.

Ennek következtében fölheválnak egyházkerületünknek minden egyháza, hogy a főiskolai dogmatikai tanszéknek ki által leendő betöltésére vonatkozó szavazataikat szabályszerű alakban, a legközelebb szeptember hóban tartandó közgyűlésünkre multhatatlanul adják be; kijelentetvén, hogy miután kétes, vajjon az ezennel elrendelt szavazat utján nyerend-e valaki általános többséget, a legközelebbi iskolai, vagyis 1870—71-ik tanév folyamában, a dogma-

tikai tanszéket az abban jelenleg működő Nagy Gusztáv ur akadémiai rendes tanári fizetés mellett fogja betölteni.

25. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 88. száma alatt a hit- és erkölestannak a jogakadémiában leendő előadatását tárgyzó indítványra nézve

véleményadással algondnok Hegedüs László ur elnöklete alatt a sárospataki főiskolai tanári kar bizatott meg; jelentéstételük legközelebbi őszi közgyűlésünkre bevératván.

26. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 99. szám alatti határozatra vonatkozólag, szuperintendens ur jelenti, miszerint az Egerben levő Plank-féle ritkaság-gyűjteményt Prágay Lajos, alsóborsodi esperes urral gondosan megnézte, s olyannak találta, mely főiskolai muzeumunk érdekességét sok tekintetben emelné, s mint ilyennek megvételeét ohajtandónak véleményezi.

Egyházkerületi közgyűlésünk, noha ilyenmü műbecsesel bíró ritkaság-gyűjtemény megvételeét ohajtaná is, de sajnálattal jelenti ki, hogy főiskolai pénztárunk korlátolt anyagi helyzete miatt meg nem veheti. A gyűjtemény értékes voltáról szakértők által kiadott két darab bizonyítvány Prágay Lajos esperes urnak a tulajdonosnak leendő kézbesítés végett visszaadatott.

27. Dr. Ferenczy József, esperes ur jelenti, hogy a tegnapi napon történt kiküldetés folytán, Hegedüs László urnak sárospataki főiskolai világi algondnökká történt megválasztását hivatalosan tudtul adandó, kiküldött társával Hegedüs László ur lakásán megjelentek ugyan, de személyesen honn nem találván, kiküldetésük eredménytelen volt. Mely előterjesztés után a közgyűlésünkben már ekkor személyesen jelen volt Hegedüs László ur megható szavakkal köszönetet mondva az irányában nyilvánult közbizodalomért, erőteljesen ecsetelte azon fontos munkakört, mely ezen hivatalos állomáshoz köttetett, s ez okból rövid időhaladékot kér, hogy magát szigoruan megvizsgálhassa, vajjon ezen reáruháztatni szándokolt hivatal sulyos kötelmeit a főiskola érdekében teljesíteni, s annak pontosan megfelelni képes leend-é? Közgyűlésünk azonban ismervén Hegedüs László urnak már mint egyházi algondnoknak főiskolánk érdekében több éven keresztül teljesített eredménydus munkálkodását, kitünő szak-képességét, fáradhatatlan ügybuzgalmát, s figyelembevéve különösen, hogy a főiskola ügyei az erélyes igazgatót, s az ügyes kormányost, habár rövid időre is, csak nagy hátránnyal nélkülözhetné: a megválasztott algondnok urat ujabban is fölkeríte, hogy fontos hivatalát azonnal elfoglalni sziveskedjék.

Mely ismételt föl hívásoknak engedve, Hegedüs László ur a sárospataki főiskolai világi algondnoki hivatalt azonnal elfoglalni késznek nyilatkozott, s ezen nyilatkozata folytán a hivatalos esküt az egyházkerületi közgyűlés színe előtt letette.

28. Az 1869. évi január hó 26. s több napjain Sárospatakon tartott egyházkerületi számvevő és vizsgáló küldöttség jegyzőkönyvének 45-ik pontjában javaslatba hozott azon intézkedés életbeléptetése, melyszerint a gyakorlatban levő pálnapi félévi nyilvános vizsgálatok eltöröltetvén, helyettök más gimnáziumokban fennálló szokás szerint szigorlatok tartassanak, ujabban fölemlittetik. Ezen indítvány, továbbá:

29. A gazdasági választmánynak a folyó évi miskolci gyűlés jegyzőkönyvének 81-ik pontja ellen tett azon előterjesztése, hogy a főiskola pénztára a főiskola jogtanárának fizetése s az egyházkerületi küldöttek napi díjjai fedezése alól mentessék föl:

Jelen jegyzőkönyv 16-ik száma alatt Hegedüs László, világi algondnok ur elnöklete alatt kinevezett tanári kar, gazdasági választmány, s az akadémiai reform készítésével régebben megbízott küldöttségnek adatnak ki együtleges tárgyalás végett, jelentésük folyó évi őszi közgyűlésünkre bevératván.

30. Az 1869-ik évi keresztesi közgyűlés jegyzőkönyvének 41-ik pontjára vonatkozólag a főiskolai tanári lakok legelőnyösebb hasznosítása tárgyában a főiskolai gazdasági választmány jelentése, a jogigazgató úr véleménye, s a tanári karnak ez ügyben beadott folyamodása egybevettetvén:

az egyházkerületi közgyűlés hiven ragaszkodva azon több ízben kimondott elvéhez, hogy tanárai fizetését a főiskola pénztára anyagi helyzetéhez mérten javíttatni kívánja, s ez ügyben is lehető méltányossággal akar eljárni; miután a főiskola jövedelmének emelkedése a közel jövőben kilátásba helyeztetett, ezen ügynek végleges elintézését legközelebbi őszi közgyűlésére halasztotta.

31. Főtiszteletű szuperintendens ur fölemlíti, miként Varga Lajos, Felméri Lajos, Bokor József tanárok, mult 1869. évi Patakon tartott nyári közgyűlés alkalmával rendes tanároknak azon kijelentéssel választattak meg, hogy tekintve a főiskola pénztárának szorongatott állapotát egy évig 800 frt. segédtanári fizetéssel kötelesek megelégedni; és miután azon kikötött egy év ez idő szerint már letelt, intézkedéstétel szüksége forog fenn a megnevezett tanár urak rendes tanári fizetése kirendelése iránt.

Mely előterjesztés helyeseltetvén: Varga Lajos, Fölméry Lajos, Bokor József akadémiai tanárok részére, a jövő iskolai évtől számítva a rendes tanári fizetés kiadatni, s ennek a szokásos részletekben leendő folyóvá tétele iránt a főiskolai pénztárnok utasíttatni rendeltetett. Ez intézkedésünkről a fent megnevezett tanárok, valamint a főiskolai pénztárnok is értesítendőek.

32. Dr. Soltész János, a tanári nyugdíjintézet elnöke, a tanári nyugdíjintézet alapszabályai módosítványát jóváhagyás végett beadja.

Miután a beadott és módosított alapszabályok az e célra megbizottak által a gyűlés folyama alatt kellően átvizsgáltattak: ezen megbizottak által előterjesztett vélemény alapján az alapszabályokban tett módosítások egyenként és általában jóváhagyatnak s megerősíttetnek, s a jóváhagyási záradék az illető beadott alapszabály példányára reávezettetni, megőrzés végett irattárunkba eltéttetni, s erről dr. Soltész János, mint a tanári nyugdíjintézet elnöke jegyzőkönyvi kivonaton értesíttetni rendeltetett.

33. Kun Dániel és Évva András kiküldöttek a Gyulay Sámuel hagyatékáról jelentéseket az iratokkal együtt beadják.

A főiskolai gazdasági választmány utasíttatik, hogy a végrendeletben kijelölt összeget a végrendelező intézkedéséhez képest a tápintézet alaptőkéjéhez csatolja, illetve annak jövedelmét a végrendeletben foglalt célra használja föl. A bemutatott iratok irattárunkba tétetni rendeltettek, s egyszersmind az egyházkerületi közgyűlés a fent megnevezett kiküldötteknek főiskolánk érdekében teljesített ezen buzgó fáradozásaik elismerésül köszönetét jegyzőkönyvébe igtatni elhatározta.

Miután továbbá az ügyiratokból az tűnik ki, hogy ezen hagyatékból 10,690 frt. 95 kr. a sátoralja-ujhelyi evangélikus ref. egyháznak többször említett végrendelet értelmében általadatott: a felsőzempléni egyházmegye fölhivatik, hogy az egyházlátogatások alkalmával ezen fent megjelölt összegnek mikénti gyümölcsötetéséről s annak e végrendeletbe kijelölt célra leendő fordításáról magának kellő és alapos meggyőződést szerezzen.

34. Indítvány tétetvén a végett, hogy közegészségügyi szempontból lehetne-e s nem volna-e célszerű lelkészi pályára készülő akadémiai ifjainknak a több tantárgyak között a népszerű orvostant, habár kis keretben is előadni, s mostani tanrendszerünkbe beilleszteni?

Ezen indítvány tüzetesebb megfontolás s véleményadás végett világi algondnok ur elnöklete alatt a főiskolai tanári karnak határozatalott kiadatni; jelentések legközelebbi őszi közgyűlésünkre bevaratván.

35. Olvasztatott Fölméry Lajos, bölcsészettanár kérvénye, melyben előterjeszti, hogy a mennyiben a jövő 187°/₁. iskolai évben egyéb bölcsészeti tudományok között az eszthetikát és művészettörténetet is szándékozik előadni, hogy e fontos tudományokat teljesen sajátjává tehesse, s azokat hallgatóinak is sikerrel adhassa elő: a folyó évi aratási szünnapokra egy dél-német-olaszországi utra szánta el magát eszthetikai művészeti és műveltség-történeti tanulmányokhoz megkívántató ismeretek szerzése végett, s e célra 400 frt. segédelmet kér.

Egyházkerületünk nevezett tanár urnak a tudomány érdekében maga tökélyesbitése végett célbavett utazási szándokát méltányolván, részére ezen utazási költség fejében 400 frtot kiadatni határozott, annak kijelentése mellett, hogy ezen összeg megtérítésére az illetén célra szolgáló Bárczay alapítvány három évre betartandó lesz.

36. Olvastatott a főiskolai számvevő s vizsgáló küldöttségnek folyó 1870-ik évi január hóban tartott üléséről bemutatott jegyzőkönyve.

Melynek pontjaiban foglalt intézkedések az egyházkerületi közönségünk részéről is elfogadtattak s helyben hagyattak.

37. Olvastatott az egyházkerületi lelkészvizsgáló-választmányok folyó évi július hó 4—9-ik napjain megtartott vizsgáról szóló jelentése, melyszerint jelenti a választmány, hogy az egyházkerületnek a lelkészi vizsgálatra vonatkozó szabályait szigoruan szem előtt tartva, a vizsgát következő renddel és eredménnyel hajtotta végre:

Első vagy is bekebelezési vizsgát tettek:

1. Szkárossy Gusztáv, tiszánánai volt tanító: kitünő,
2. Dienes János, aszalói volt tanító: első,
3. Varga Sámuel, végzett theologus: első,
4. Beregszászy László, sajtó-vámosi volt tanító: kitünő,
5. Keresztury Zsigmond, poroszlói volt tanító: első,
6. Janka Sándor, beregszászi gimnáziumi tanár: kitünő,
7. Szentpétery József, végzett theologus: első,
8. Szécsy János, végzett theologus: kitünő,
9. Svingor József, végzett theologus: első,
10. Ferenczy Imre, végzett theologus: első,
11. Ács Lajos, végzett theologus: kitünő,
12. Szücs Ferenc, végzett theologus: első,
13. Nagy Károly, végzett theologus: kitünő,
14. Súlyom Gyula, végzett theologus: kitünő,
15. Búza János, végzett theologus: kitünő,
16. Farkas Gyula, végzett theologus: első,
17. Szegő Benő, abarai tanító: első,
18. Homolya István, végzett theologus: kitünő,
19. Borbély József, végzett theologus: kitünő,
20. Mártha Ferenc, végzett theologus: kitünő,
21. Sarkady Antal, végzett theologus: kitünő,
22. Almásy Lajos, végzett theologus: kitünő,
23. Kovács Péter, végzett theologus: első,
24. Palesó Károly, végzett theologus: kitünő,
25. Balogh Lajos, végzett theologus: kitünő,
26. Kocsis Endre, végzett theologus: kitünő,
27. Maklár Pap Miklós, végzett theologus: kitünő,
28. Várady József, végzett theologus: kitünő,
29. Balla Lajos, végzett theologus: kitünő,
30. Kórány János, nagy-toronyai tanító: első,
31. Vékony Antal, végzett theologus: első,
32. Gönczy Kálmán, végzett theologus: első osztályzattal.

Második vagy is lelkészképességi vizsgát tettek:

1. Fazekas Ferenc, nagy-bozsvai segédlelkész: első,
2. Szalóczy Bertalan, geszti segédlelkész: kitünő,
3. Szöllősy Gyula, nagy-dobronyi segédlelkész: első,
4. Seres József, hanvai segédlelkész: első,
5. Ráczkevy Károly, miskolci segédlelkész: első,
6. Kerekes Károly, szádelői helyettes lelkész: kitünő,

7. Csontó Károly, szentpéteri segédlelkész: kitünő,

8. Arday János, tolcsvai helyettes lelkész: első osztályzattal.

Összesen első és második vizsgát tettek 40-en.

Ezek közül 22 kitünő, 18 pedig első osztályzatot nyert.

A megvizsgáltak sorrend szerint állván elő egyenként a vizsgáló-választmány elé bizonylataik a jegyzői hivatal által fölolvastattak, s vizsgájuk végeztével érdemlett osztályzatuk a választmányi elnökség által tudomásukra juttatott, s áldás kívánat mellett további szent pályájuk folytatására elbocsáttattak. Vizsgájukról nyert, s a választmány tagjai által aláírt és szuperintendensi pecséttel megerősített bizonylataik a jegyzői hivatal által hiteles alakban kiállítva kiadattak.

A vizsga bevégeztével annak lefolyása alatt meritett tapasztalatok folytán

1) azon kérdés merült föl a választmány előtt, hogy miután a vizsgát tevők különböző foku készütségének jelzésére az eddig gyakorlatban volt vizsgálati szabályok szerint megalapított osztályjegyzékeket, a mennyiben csak kitünő és első osztályjegyzék van megalapítva, választmány elengedőnek nem tartja, nem lenne-e célszerűbb több foku osztályjegyzékeket megalapítani, meghatározatván a legalsó osztályjegyzék, melyen alúl a vizsgát tevő átbozsátható nem lenne. Továbbá:

2) jónak vélné választmány, ha a vizsgátevők osztályjegyzéke nem az egyesek vizsgája végével azonnal, hanem az egész vizsgálat bevégezte után alapíttatnék meg azon nézetből, mert az arány, mely kisebb vagy nagyobb foku képesség között előáll, csak az egész vizsga áttekintése, s az egyesek készütségének egymáshoz viszonyítása folytán tünhetik ki legvilágosabban.

3) Több vizsgátevőknél feltünő lévén a kellő készütség hiánya, mi némileg a legujabb időben a hittani tantárgyak különböző álláspontokból és rendszerek szerinti előadásának is lehet okozata, e körülmény jelen vizsga alatt némi mentségül számíttatott be. Jövőre azonban ohajtaná és ajánlaná választmány, hogy e tekintetben semmi mentségnek és kifogásnak hely ne adatnék, de a lelkészi vizsgára készülők önszorgalmukra, tudományos vizsgálódásukra utasíttatván, jelentetnék ki, hogy a kellő készütség hiányában csupán kegyelemből átbozsáttatásra egy vizsgátevő sem számolhat, s ez intézkedés szuperintendensi hivatalunk által az egyházmegyék esperesei és tanintézeteink igazgatóságainak jó eleve tudomására lenne juttatandó.

Választmánynak fennebbi észrevételei, s véleménye a főtiszteletű egyházkerületnek érdemleges tárgyalás végett figyelmébe ajánlatván: a vizsgáról vezetett s a vizsgátevők iskolai és más bizonylatait kivonatban tartalmazó jegyzőkönyv az egyházkerületi levéltárba letétel végett mielőbb beadatni határozatott.

Egyházkerületünk a lelkészi vizsga lefolyásáról, s eredményéről tett jelentést tudomásul vévén, vizsgáló-választmány előterjesztett véleményének

1-ső pontját illetőleg marad az eddig gyakorlatban volt rendszabály mellett, melyszerint általános osztályjegyzékül ezután is csak a kitünő és első osztályzat lesz használandó.

A 2-ik pontra nézve az osztályjegyzékek megállapítása módját illetőleg választmánynak teljesen szabad kéz engedtetvén, az osztályjegyzékek mimódon leendő megalapítása egyenesen belátására bizatik.

A 3-ik pontot illetőleg azon körülmény alkalmából, miszerint a jelenben vizsgát tett ifjak kellő készütségének hiánya, a hittani tárgyakra az utóbbi időben különböző álláspontokból és rendszerek szerint történt előadása okozatául tekintetett, a mennyiben a többféle rendszerek közt a vizsgázók, de maguk a vizsgálók is magukat nehezebben tájékozhaták: jövőre a vezérkönyvek, melyek szerint a vizsgáló választmány a vizsgát kívánni fogja, ki fognak jelöltetni, s szuperintendensi hivatalunk által az illetőknek tudomásukra juttatni.

Egyébiránt választmánynak a vizsgálatnál követendő szigorúság iránti véleménye teljesen elfogadtatván, jóváhagyatván, a kellő intézkedés megtételére szuperintendensi hivatalunk megbizatik.

A vizsga egész lefolyásáról s eredményéről vezetett bővebb jegyzőkönyv pedig egyházkerületi levéltárunkba letétel végett bevaratik. Ezzel összefüggőleg

38. Fölemlitetvén némely segédlelkészeknek azon lelkészi rendtartásunkkal homlok-egyenest ellenkező eljárása, melyszerint más testvéregyházkerületekben tévén le az első vagy

bekebelezési vizsgát, ezen vizsga alapján egyházkerületünkben segédlelkészekül minden kifogás nélkül fölvetetnek; dacára ennek, mégis oly eljárást követnek, hogy az egyházkerületünkben meghatározott gyakorlati két évet be sem várva, a második vagy hivhatásra képesítő vizsgára is más egyházkerületbe mennek, s így módot sem szolgáltatnak arra, hogy egyházkerületünk a maga embereit kiismerje.

Jövőre e rendellenesség meggátlása tekintetéből elhatároztatik, hogy azon segédlelkészek, kik nem egyházkerületünk kebelében teszik le a bekebelezési vizsgát, s mint segédlelkészek itt nyernek alkalmazást, köteleztetnek a két gyakorlati év eltétele után, a második vagyis lelkészképességi vizsgát egyházkerületünk vizsgáló-választmánya előtt letenni, jogosan megkívánhatván egyházkerületünk, hogy azon egyének, kiket mint leendő lelkészeket saját kebelébe fölfogad és alkalmaz, ugyancsak itt a saját szabályai szerint gyakorolni szokott legalább egy vizsgán mutassák be előtte képesítetttségüket. Vagy ha második vizsgájukat a kellő időnél, azaz két évnél korábban és más egyházkerületben tennék le; nem birhatván reánk nézve kötelező erővel más egyházkerületek rendszabályai, hivhatási jogra azért nem tarthatuak számot s rendes lelkészi állomás elfogadhatására jogosító képességök csak az élső vizsga utáni kibocsáttatást követő két év letelésétől, s a nálunk kiállt második vizsga után fog szánittatni.

39. A „capellanus immediate non succedit“-féle kérdés tárgyában a szavazatok csak két egyházmegyéből érkezvén be:

utasittatnak az illető egyházmegyék, hogy szabályszerűleg kiállítandó szavazataikat folyó évi őszi közgyűlésünkre mulhatlanul adják be.

40. Olvastatott a zempléni orvosgyógyszerész-egylet kérvénye a pataki főiskolában levő, s a Tokaj-hegyalja geológiájára vonatkozó közetgyűjtemény tárgyában, melyben azt kéri, miszerint engedné meg egyházkerületünk, hogy Székely József ur, egyleti tag, mint ki a geológiával tüzetesen foglalkozik, a sárospataki főiskolában levő értékes gyűjteményt, a főiskolai előljáróság által e végre kijelölendő célszerű helyiségben tudományosan elrendezhesse, s végül, hogy folyamodó egyletnek engedtetnék meg, hogy tagjai azon gyűjteményt, előforduló alkalmakkor használhassák.

Folyamodó egylet kérelmét, hogy főiskolánk Tokaj-hegyalja közetgyűjteményét a tudomány újabb kívánalmai szerint a muzeumi őr közreműködésével rendezhesse: egyházkerületünk a tudomány érdekében kész örömmel teljesíti; a helyiség kimutatását szakértők véleményének kihallgatása mellett főiskolai gazdasági választmányunkra bizza, s kijelenti, hogy az egész rendezett gyűjteményt a tisztelt egyletnek jövőre is szívesen használatára bocsátja.

41. Árvai József, zemplénmegyei tanfelügyelő ur, a polgári jogok és kötelességek ismertetése, továbbá a mezei gazdaság s kertészet, mint Zemplénmegye ref. népiskoláiban csaknem mindenütt mellőzött tantárgyak előadása végett hathatósan intézkedni fölkér szuperintendensi hivatalunkat.

Főiskolai algondnok Hegedüs László ur bizatik meg, hogy a fölhívásban körülírt tantárgyakra vonatkozó könyvek tekintetében a főiskolai tanárokat pályázásra hívja föl, annak sikertelensége esetében pedig az egytetemes tanügyi bizottmányt az érintett tantárgyakra nézve, népiskoláinkban tapasztalt hiány pótlása iránti intézkedésre kérje föl. Egyébiránt:

addig is, míg e célnak tüzetesen megfelelő tankönyvek elkészülnének; a mezei gazdaság s kertészet tárgyában a „Gazdasági kis tükör“ című munka ideiglenesen szükségpótlónak találtatván: egyházkerületünk néptanítói az esperesek útján figyelmeztetnek, hogy azt szerezzék meg maguknak, s utasittatnak, hogy a mezei gazdaság s kertészet terén növendékeiket gyakorlatilag képezni igyekezzenek.

42. Ugyancsak Árvai József, zemplénmegyei tanfelügyelő ur, báró Eötvös József közoktatási miniszter ur ő nagyméltóságának rendelete nyomán azon kötelezvényt, melynél fogva egyházkerületünk Zemplénmegyének a tőle Sárospatakon vett fekvőségek árában 14,000

frttal adósa maradt, mely összeg a magyar kormány által a megyének lefizettetett, megküldvén

főiskolánk levéltárába tétetni határozatott.

43. A hajdukerület és Szabolcsmegye tanfelügyelője, Tokaji Nagy Lajos ur, a szabolcsmegyei tankerület iskolatanácsához intézett évi jelentését 1869-ről a népnevelési közoktatás tanügyi viszonyairól közli.

Főtisztelendő szuperintendens ur intézkedési köréhez tartozó jelen ügyszerű darab az azt kísérő levellel együtt további kellő eljárás végett főtisztelendő szuperintendens urnak visszaadni határozatott.

44. Vavrek Béla, hevesmegyei magyar királyi tanfelügyelő ur tudatja, hogy a Heveskülső-Szolnokmegye területén levő községi iskolák azon tanítói számára, kik az újabb népoktatási törvényen alapuló oktatási módszerrel gyakorlatilag megismerkedni kívánnak, egyszerűen a népoktatási törvények által előszabott tantárgyakbani ismereteik föllevenítésére Egerben folyó évi augusztus hó 24-én kezdetét veendő négy heti gyakorlati tanfolyam nyitvatván, ezen egyházkerülethez tartozó, a kettős megye területén működő néptanítók, a jelzett gyakorlati tanfolyamra szívesen láttnak.

Ezen intézkedésről az illető egyházmegyének esperese további eljárás végett főtisztelendő szuperintendens ur által már értesítve lévén; tüzetes intézkedés szüksége e részben fenn nem forog.

45. Polgár Mihály ügyvivő ur, néhai Németh István tábornok végrendeleti hagyománya iránti hivatalos jelentésében előterjeszti, hogy néhai Németh István tábornok végrendeletében úgy intézkedvén, miszerint a Bolfán Istvánnak hagyott 8000 frt., ha ő mag nélkül halna meg, a 8 evangélikus vallású szuperintendenciának adassék szegény jó tanuló ifjak fölségelésére tőkealapítványul. Miután nevezett Bolfán István még 1864-ik évi július hava 24-én mag nélkül meghalt és így a 8 szuperintendencia örökösödési joga kinyílt, az ez iránt indított kereset folytán a minden felsőbb bíróság által is helybenhagyott jogérvényes határozat is meghozatott, melyszerint a 8 szuperintendenciának 7350 frt. 1864. július 24-től számítandó 5% kamataival egyenlő részben kiadni rendeltetett; mely tőkéhez az említett 1864. év július 24-től 1869. szeptember 6-ig járó 6% kamatok számittatván: a 8 szuperintendenciát illető hagyomány összeget 9230 frt. 37 kr. s annak a 4 református egyházkerület részére járuló felét 4300 frt. árvaszerű biztosítékot nyújtó vagyronra jelzálogilag bekebelezett kötelezvényeken foglalt összeg, s kiegyenlítésül szolgáló 228 forint 34 1/2 kr. képezi, mely összegekből bélyeg s egyéb költségek fejében 43 frt. 20 kr. levonván, a fennmaradt keresetösszámmal 4572 frtnak 1/4-e, vagyis 1143 frt., s 1869. szeptember hó 6-tól járó 6% kamatai illetik egyházkerületünket.

Ezen jelentés tartalma tudomásul vétetvén: az annak kapcsolatában megküldött 1869. szeptember 6-tól 1870. március hó 6-ig bevett 34 forint 29 kr. 6% kamat a végrendelet értelmében leendő kezelés, illetőleg rendeltetésének céljára fordítás végett a főiskolai pénztári hivatalnak kiadni határozatott. Egyébiránt

a kezelés egyszerűbb s gyorsabb volta tekintetéből jelentést tevő ügyvivő urnak e részben följánlott készségét igénybe véve: fölkéri egyházkerületünk, hogy a tőkét haladék nélkül fölmondani, s a beszédendő összeget annak idejében ide juttatni sziveskedjék.

46. Ugyanazon ügyvivő ur a néhai gróf Buttler János ur adományozási ügyére vonatkozólag tudatja, hogy az új polgári törvénykezési rendtartás hatályba léptével illetékes bíróság képen eljáró Torontálmegyei törvényszéktől, a nagyméltóságú magyar királyi igazságügyminisztériumnak a felek által kieszközölt intézkedése folytán Pest város törvényszékéhez áttett perre vonatkozó iratok mindkét fél részéről már beadva lévén, a per ítélet alá bocsátatni fog.

Ezen hivatalos jelentés tartalma tudomásul vétetvén, az abban érintett ügynek egyházkerületünk érdekében, s mielőbb leendő eldöntését tapasztalt erélyével eszközölni, jelentést tevő ügyvivő urnak figyelmébe ajánlatik. Egyébiránt:

Ugyanezen, mint a Németh István tábornok hagyományát tárgyzó jelentés, mint tisztán annak érdekét tárgyzó, a főiskolai levéltárba tétetni határozatott.

47. Elnök főtisztelendő szuperintendens ur előterjeszti, hogy Zempléme gyében lakó Ujházy Paulina, néhai Nagy Károly özvegye, Zemplénmegyébe kebeleztetett Hazsina nevű helység határában levő ingatlanjainak jelzálogul kimutatása mellett 15,000 o. o. frt. kölcsönt adadni kérvén, bár a kérvény mellett fölmutatott telekkönyvi kivonat s egyéb adatokból a kérvényt tárgyaló pénzügyi választmány arról győződött meg, hogy a kért kölcsön a kimutatott ingatlanokkal teljesen fedezve van; miután azonban arra nézve a zálogjog második helyen lenne bekebelezendő: első helyen bekebelezést rendelő szabályaink ellenére, a kölcsönt ezen körülmény fenforgása mellett kirendelni magát jogosítottnak nem tekintheti, s ennek folytán egyházkerületünknek e részbeni nézetét azon vélemény kifejezése mellett kéri ki, hogy ezen körülmény, miszerint a kérelmező nő 10,000 forintra is megelégszik, s hogy az első helyen egy időszakonként törlesztendő tőke van bekebelezve, különösen és főleg mert az érintett kölcsön teljesen biztosítva leendő, a fennebbi szabálytól eltérést minden tekintetben indokolja.

Az előterjesztésben foglalt körülményeket, különösen a mindenkéltől szem előtt tartandó biztosságot véve figyelembe egyházkerületünk, jelen esetből az első helyeni betáblázást rendelő szabály tekintetében jövőre vonatkozó minden következtetés nélkül jóváhagyását fejezi ki arra nézve, hogy a 10,000 o. é. frt. özvegy Nagy Károlynő, született Ujházy Paulina urhölgynek kölcsön adassék; a további intézkedést az egyházkerületi pénzügyi választmányra bízván.

48. Ugyancsak főtisztelendő szuperintendens ur a miskolci egyházkerületi leánynevelde folyó iskolai évi közvizsgájáról, s általában ezen intézet jelen állásáról jelentését beadván;

tudomásul vétetett.

49. Ugyancsak főtisztelendő szuperintendens ur fölemlíté, miszerint a sárospataki főiskola részére megvásárlott régi ispotályféle helyiség, s azon lévő romban heverő épületrészek lehető hasznosítása iránt ideje lenne gondolkozni és kellően intézkedni.

Ez ügyben, s különösen arra nézve: ha ezen helyiség nem lenne-e egy fölállítandó tápintézetre sikerrel fölhasználható? véleményadás végett a már elhatározott főiskolai építkezésekkel megbízott gazdasági választmány Antalfi János tanár urnak is hozzájárultával megbízatik; jelentése legközelebb bevértván.

50. Ugyancsak főtisztelendő szuperintendens ur jelenti, hogy az egyházkerületünk által elrendelt népszámlálás bevégeztetvén, az ennek eredményét mutató rovatos táblázatok az egyházmegyéből beérkeztek.

Tudomásul vétetvén: szuperintendens ur továbbra is megbízott, hogy ezen munkálat befejezésére a végeredmény összeállítására, s az eredménynek az országos népszámlálás eredményével leendő összehasonlítására annyi küldöttséget nevezzen ki, a meennyit ezen munkálat megkiván.

51. Miskey Károly, egyházkerületi dékán jelenti, miszerint a „Zsarnay-émlék“ cím alatt részint aláírás, részint az egyházmegyéből iwekeni adakozás, részint kamatozás útján összegyűlt, s takarékpénztárba helyeztetett azon 500 frt. tőke, mely egyházkerületi határozat szerint a végre rendeltetett, hogy annak évenkénti kamatjából a tornai egyházmegyéből egy szegény gyermek a sárospataki főiskolai tápintézetben „Zsarnay alapítvány“ cím alatt élelmeztessek.

Örvendetes tudomásul vétetvén: az 500 frt. tőke 6% kamatja a legközelebbi 187°/₁-ki iskolai évre folyóvá tétetni határozatott, s egyszersmind a tornai egyházmegye értesítettet rendeltetett, hogy kebeléből egy jó erkölcsű szegény vagy árva gyermeket jelöljön ki, a ki e jótéteményt már a legközelebbi iskolai évben élvezhesse, a dékáni hivatal utasítatván, hogy az 500 forintról szóló takarékpénztári könyvecskét további kezelés végett az illető főiskolai pénztárnoknak adja át.

52. Csiky János, brailai világi gondnok. moldva oláhországi szabad egyházak és missió képviselője, egyházkerületünkben személyesen benyújtott kérvényében a missióügy jelen állásáról rövid ismertetést adván, s kijelentvén, hogy eddigi fennállhatóságukat is nagyrésztben a magyarországi református egyházkerületeknek, s azok között különösebben egyházkerületünknek köszönhetik: kéri a missió területén lévő egyházak nevében, hogy részünkről az eddigi irányukban gyakorlott erkölcsi és anyagi támogatásban s pártfogásban továbbra is részesítenek, sőt hogy az ottan alakult szabad egyházak, egyházkerületünk részeül tekintessenek.

Egyházkerületünk a missiói szabad egyházaknak ezen előterjesztésben, különösebben egyházkerületünk irányában kifejezett bizalmát s ragaszkodását méltányolván: kijelenti, hogy jövőre is meggyőződésével egyezőnek tartja a missiói egyházaknak azon jogát, melyszerint magukat presbyteri alapon szervezhetik, s mindaddig míg presbyteri igazgatási alapon állanak, a hazafiai és hitrokoni szeretettel feljök kinyújtott segélykezeket tőlük jövőre sem vonandja meg; sőt részökre a mennyire rendelkezési hatásköre kiterjed, időnként segélyösszegeket gyűjt, annak világos kijelentése mellett azonban, hogy mint ezen segélyösszegeknek, úgy különösebben a moldva-oláhországi missió részére kizárólag egyházkerületünk kezelése alá bízott Horváth Mária alap utáni járulékoknak hová s mi célra lett fordításáról egyházkerületünk elé évenként pontos számadást mutassanak be; megvárván végül, s teljes reményét fejezvé ki az iránt is egyházkerületünk, hogy a missió területén annak vezetői a vallásos élet fejlesztésére, s a hazafiai érzelem táplálására fogják erejüket s buzgalmukat fölhasználni. Egyébiránt azon kérelemnek, hogy a missió egyházak egyházkerületünk kiegészítő részei gyanánt tekintessenek: már csak a távolság miatt sem tehet eleget.

53. Kiss József, sárospataki államképezdei igazgató tanár ur a főiskolai igazgatóság-hoz intézett átiratában jelenti, miszerint az államképezdébe lépni kívánó azon ifjak, kik egyházkerületünk segélyalapjára lennének ott felveendők, az egyházkerület irányábani kötelezettséget tartalmazó térítvényt, annak, némely részökre kedvezőtlen tételei miatt aláírni vonakodnak.

Ezen térítvény áttekintésére, s netalán szükségesnek mutatkozó módosítására az egyházkerületi küldöttség bízta meg, azon utasítás mellett, hogy ez ügyben akként járjon el, miszerint az egyházkerületnek az állammal kötött szerződése teljesen érvényben maradjon, s az egyházkerületünk költségén neveltetett növendékek szolgálatának a szerződés szerinti igénybevehetése, egyházkerületünk részére biztosítva legyen.

54. Beöthy Lajos, Pestmegye első alispánja, az iránti nyilatkozatra hívja föl szuperintendensi hivatalunkat, ha vajjon egyházkerületünk a pesti vakok intézetének országosításába beleegyezik-e?

Miután egyházkerületünk a nevezett intézet országosításába beleegyezését jegyzőkönyvileg már régebben nyilvánította, s e nyilatkozat iránt főtisztelendő szuperintendens ur a tisztelt első alispán urat jelen felhívás folytán már értesítette is: eljárása helyeseltetik.

55. Gönczy László, vékei ref. tanító előterjesztvén, miszerint ezen szegény leányegyház, melyhez egyházilag még több leányegyházak is tartoznak, nem lévén képes saját erejéből az oktatási országos törvények kívánalmainak megfelelő oly felekezeti iskolát építtetni és felszerelni, mely körülbelül 100 iskolaköteles növendék befogadására alkalmas legyen: kéri az e célra szükségelt költségek lehető fedezése végett az egyházat valami pénzsegéllyel gyámolíttatni.

Folyamodó egyház egyházkerületünknek hasonló esetekre vonatkozó határozata értelmében utasítottatik, hogy magát szuperintendensi hivatalunkkal tegye érintkezésbe; míg másrésztől szuperintendens ur is megbízatik, hogy a folyamodó egyház érdekében a kellő intézkedéseket tegye meg.

56. Az 1869-ik évi hirdetésből s az 1870-ik évi egyházlátogatás alkalmával beszédett alamiznapnézeknek kiosztásáról a megbízott választmány jelentést tévén:

a kiosztás helybenhagyatott, s végrehajtás végett az egyházkerületi dékáni hivatalnak átadatni határozatott.

57. Búza János, segédlelkész benyújtott folyamodványában előterjesztvén, hogy miután magát a tanári pályára lépni határozta, az erre szükségelt szélesebb s mélyebb ismeretek megszerzése végett szándékozik a külföldi példányiskolák s egyetemeket meglátogatni; e célra kéri magát a Bárczay alapítványból fölsegeltetni.

Örömmel értesül egyházkerületünk kérelmező ifjunak dicséretes törekvéséről, nem lévén azonban jelenleg rendelkezésre semmi e célra fölhasználható pénzalap: sajnálattal kell kijelentenie, hogy kérelmező ifjunak segélyt ez idő szerint nem nyújthat, s ezt előbb nem is teheti, mint legfellebb akkor, ha a most már három évre igénybe vett Bárczay alapítvány ismét rendelkezésre álland.

58. Folyó évi őszi közgyűlésünk elfogadása:

sorrend szerint az abauji egyházmegyére esvén, helyeül az arra szives készséggel fölajánlkozott kassai egyház, megtartása határnapjaiul pedig szeptember hó 27. s következő napjai tüzetek ki; mi iránt az illető esperesi hivatal és egyház jegyzőkönyvileg eleve értesítetteti határozattak.

Jegyzették: Bálint József, főjegyző az 1, 2, 3, 15, 22, 35, 37, 38, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58;

Misley Károly, aljegyző a 14, 17, 21, 23, 25, 26, 34, 39, 40, 50, 51;

Apostol József, rendes világi jegyző a 10, 11, 12, 13, 18, 19, 24, 36, 44, 45, 46, 47;

Fekete Dezső, tiszteletbeli világi jegyző a 4, 5, 6, 7, 8, 9, 16, 20, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33. pontokat.

Szerkesztette s kiadta:

Bálint József,

egyházkerületi főjegyző.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. Főgondnok ur meg nem jelenhetése igazoltatik.
2. A világi társelnökség Lovász Miklós ur által helyettesítettik.
3. A nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium intézvényei:
A magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium a katonai lelkészi gondozás
4. Ugyanazon minisztérium gyorsirászati tanfolyam nyitása
5. " " ugyancsak annak idejének kitűzése
6. " " ugyanazon ügybeni intézkedés
7. " " a tanítójelöltek 8 béli fegyvergyakorlata
8. " " a máramaros-szigeti lyceumban a jogi tanfolyam visszaállítása
9. " " gazdasági tanfolyamok nyitása
10. " " Berzeviczy Tivadar Sáros- és Szepesmegyékre tanfelügyelővé lett kineveztetése
11. " " a néptanítóknak fegyvergyakorlatokra behívása
12. " " az elhunyt vagyontalan honvédek eltemetése
13. " " képezdei tanfolyam nyitása
14. " " a csehországi losici ref. egyház ségélyezése ügyében.
15. Balogh Péter, szuperintendens ur fölhevása a papi adóügyben.
16. Nagy Péter, erdélyi püspök a középtanodai törvényjavaslatot és gimnáziumi tantervet közli.
17. Szuperintendensi jelentés a magyar királyi minisztérium leiratáról, az államképezdei orvosi állomás iránt.
18. A Horváth Mária emlékszobra leleplezése iránti intézkedés.
19. A főiskolai építkezési ügy.
20. Hegedüs László, főiskolai világi algondnökká választatik.

21. Szuperintendensi jelentés az államsegély felosztása ügyében tett eljárásáról.
22. Kovács Károly, erdő-horvátii lelkész állomásától elmozdittatik.
23. Az egyházkerület részére az egyházmegyéből ügyvédek ajánltatnak s neveztetnek.
24. Az egyházak véleménye a hittanár választás ügyében.
25. A hit- és erkölcstannak a jogakadémiában leendő előadása iránti intézkedés.
26. Szuperintendensi jelentés a Plank-féle ritkasági gyűjtemény ügyében.
27. Hegedüs László, főiskolai világi algondnoki hivatalát elfoglalja.
28. A pálnapi főiskolai vizsgák eltörlése, és
29. A jogtanári fizetés, valamint az egyházkerületi küldöttek díjazása iránt véleményadásra küldöttség bizatik meg.
30. A főiskolai tanári lakok iránti intézkedés.
31. Varga Lajos, Felméri Lajos, Bokor József tanároknak rendes akadémiai tanári díjazás határoztatik.
32. A dr. Soltész János által benyújtott tanári nyugdíjintézet alapszabályai megerősítetnek.
33. Kun Dániel és Évva András jelentéseik a Gyulay Sámuel hagyatékáról.
34. Az akadémiában a hittanhallgatók részére népszerű orvostan előadása iránti javaslat.
35. Felméri Lajos tanárnak külföldi utazásra 400 frt. segély adatik.
36. Az 1870. évi januári pataki főiskolai számvevőszék jegyzőkönyve bemutatattatik.
37. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló bizottság jelentése s javaslatai.
38. A segédlelkészeknek más egyházkerületbeni vizsgatételük szabályoztatik.
39. A kápláni örökösödés iránti szavazatok az őszi gyűlésre beváratnak.
40. A zempléni orvos-gyógyszerési egyesület kérvénye a főiskolai közgyűjtemény használatára nézve.
41. Árvai József, tanfelügyelő fölhívása a mezei gazdasági és kertészeti tantárgyak ügyében.
42. Ugyanannak jelentése a főiskolát illető 14000 frt. államkormányi tartozás lefizetése iránt.
43. Tokaji Nagy Lajos, tanfelügyelő jelentése a népnevelési s tanügyi viszonyokról.
44. Vavrek Béla, tanfelügyelő tudatja az ideiglenes képezdei tanfolyam megnyittatását.
45. Polgár Mihály jelentése a Németh István tábornok végrendelete, valamint
46. A gróf Buttler János hagyománya ügyében.
47. Özvegy Nagy Károlynő kérvénye 15,000 frt. kölcsön iránt.
48. Szuperintendensi jelentés az egyházkerületi nőnövelde folyó évi közvizsgájáról.
49. Intézkedés, a főiskola részére megvett régi épületek hasznosítása ügyében.
50. Szuperintendensi jelentés a népszámlálási táblázatok összeállítása iránt.
51. Miskey Károly dékán jelentése a „Zsarnay- emlék és alapítvány“ iránt.
52. Csiky János, brailai világi és missiói képviselő, a missió pártolását kéri.
53. Kiss József, államképezdei igazgató jelentése az egyházkerület által segélyezett ifjaknak a kiállított térítvény aláírásától vonakodása iránt.
54. Beóthy Lajos, pestmegyei első alispán fölhívása a vakok intézete országosítása ügyében.
55. Gönczy László, vékei tanító kérvénye iskolájára szükségelt segélyért.
56. Az 1869. évi alamizsnapénzek kiosztása.
57. Búza János kérvénye a Bárczay alapítványból lehető részesítésért.
58. Folyó évi őszi közgyűlésünk ideje és helye kitűzetik.

Tárgymutató arra, hogy mely határozatok kiket illetnek.

- Szuperintendensi hivatal: 3, 17, 21, 37, 43, 50, 55.
 Főgondnoki hivatal: 21.
 Testvéregyházkerületek: 3.
 Az egyházmegyét általában: 14, 23, 24, 37, 38, 39, 41.
 Abauji egyházmegyét: 22.
 Felsőzempléni egyházmegyét: 33.
 Tornai egyházmegyét: 50.
 Alsózempléni esperest: 20.
 Felsőzempléni esperest: 20.
 Abauji esperest: 20, 58.
 Egyházkerületi küldöttséget: 53.
 Egyházkerületi pénzügyi választmányt: 47.
 Főiskolai előjáróságot: 27, 40.
 Hegedüs László, főiskolai világi algondnokot: 16, 18, 25, 28, 29, 34, 41.
 Főiskolai tanári kart általában: 25, 30, 34.
 Főiskolai gazdasági választmányt: 18, 19, 28, 29, 49.
 Főiskolai jogigazgatót: 42, 46.
 Főiskolai pénztárnokot: 31, 45, 51.
 Ifjabb báró Vay Miklóst: 18.
 Erdőhorvátii egyházat: 22.
 Kassai egyházat: 58.
 Vékei leányegyházat: 55.
 Egyházkerületi dékánt: 51, 56.
 Moldva-oláhországi missiót: 52.
 Zempléni orvos-gyógyszerészi egyletet: 40.
 Kovács Károly, erdőhorvátii lelkészt: 22.
 Lőrinczy Endre, ügyvédet Gömörben:
 Vékey Sándor, ügyvédet Ungban:
 Naményi István, ügyvédet Abaujban:
 Vékey Gedeon, ügyvédet Felsőzemplénben:
 Mikuleczky István, ügyvédet Alsóborsodban: } 23
 Kiss Lajos, ügyvédet Felsőborsodban:
 Simon Endre, ügyvédet Tornában:
 Vitányi József és
 Lácza Elek, ügyvédek Alsózemplénben:
 Polgár Mihályt: 45, 46.
 Dr. Soltész János, tanárt: 32.
 Antalfi János, tanárt: 49.
 Bokor József, } 31
 Varga Lajos, tanárokat:
 Felméri Lajos, tanárt: 31, 35.
 Nagy Gusztáv, hittanárt: 24.
 Özvegy Nagy Károlynőt: 47.
 Búza János, segédlelkészt: 57.

...

...

...

...

...

...

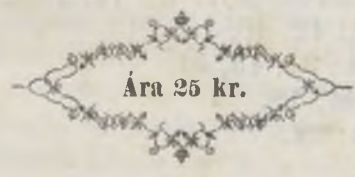
...

...

...

...

...

Ára 25 kr.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...